

4. «Συγκακοπάθησον»: ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΝΤΟΛΗ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ

ΣΥΝΕΧΙΖΟΝΤΑΣ τη μελέτη της Δεύτερης αυτής Υποθήκης, θα δούμε σήμερα πώς ο Παύλος, προτού μας δώσει τρεις ακόμη εικόνες-παρομοιώσεις του χριστιανού, υποστηρίζει τις τρεις πρώτες εικόνες με την Εμπειρία. Καλά δηλαδή όλες αυτές οι εικόνες και πολύ παραστατικές, αλλά τι εφαρμογή έχουν στην πράξη. Αποφασίζει, έτσι, ο αποστόλος να «ενισχύσει» τις παρομοιώσεις του πρώτα με την Εμπειρία του Χριστού (εδ. 8), έπειτα με τη δική του Εμπειρία ως Αποστόλου (εδ. 9-10) και τέλος με την Εμπειρία των Πιστών του Χριστού (11-13).

1. Η Εμπειρία του Χριστού (εδ. 8).

Πολύ παράξενη φαίνεται η εντολή αυτή για την Εμπειρία του Χριστού: Πώς θα μπορούσε ποτέ ο Τιμόθεος να ξεχάσει τον Χριστό; Εμείς οι άνθρωποι, ωστόσο, πολύ εύκολα ξεχνάμε. Κάποιος έλεγε ότι πάνω από την Ιστορία του λαού Ισραήλ στην Παλαιά Διαθήκη, θα μπορούσαμε να βάλουμε έναν τίτλο: «Αυτοί που ξεχνούν». Γι' αυτό άλλωστε ο Κύριός μας μας έδωσε την τελετή του «Δείπνου», εις ανάμνησιν αυτού –ακριβώς για να τον θυμόμαστε. Ο Παύλος, ωστόσο, κάνει εδώ έναν διαχωρισμό: θέλει να θυμόμαστε αφενός «τον αναστημένο από τους νεκρούς Χριστό», και αφετέρου να τον θυμόμαστε «ως υιό του Δαβίδ». Και οι δύο αυτές εκφράσεις παρουσιάζουν με θαυμαστή πληρότητα το ευαγγέλιο. Στις φράσεις αυτές υπονοούνται η Γέννηση, ο Θάνατος, η Ανάσταση και η Ανάληψη του Ιησού, όσο και το σωτηριώδες έργο του.

Και πρώτα απ' όλα: α) *Η προσωπικότητά του*. Η φράση «απόγονος του Δαβίδ» για τον Χριστό σημαίνει την ανθρώπινη καταγωγή του από τον βασιλιά Δαβίδ. Από την άλλη, η φρ. «τον αναστημένο από τους νεκρούς» υποδηλώνει τη θεία φύση του, καθώς με την αναστάσή του αποδείχθηκε δυναμικά Υιός Θεού. β) *Το έργο του*. Η ίδια φρ. «τον αναστημένο από τους νεκρούς» δηλώνει ότι πέθανε για τις αμαρτίες μας και αναστήθηκε, δείχνοντας έτσι τη δύναμη της λυτρωτικής του θυσίας. Η φρ. «απόγονος του Δαβίδ» δείχνει ως προς το έργο του ότι έχει ιδρύσει τη βασιλεία του ως ο ύψιστος γιος του μεγάλου Δαβίδ κατά το Λκ 1:32-33. Οι δύο φράσεις μαζί υποδηλώνουν το διπλό έργο του: είναι Σωτήρας και Βασιλιάς.

Ένας ακόμη λόγος που ο Τιμόθεος δεν πρέπει να ξεχνάει «τον Ιησού Χριστό τον αναστημένο από τους νεκρούς και απόγονο του Δαβίδ», πέρα από το ότι τα δύο αυτά γεγονότα συνθέτουν το ευαγγέλιο που πρέπει να κηρύξει ο νεαρός Τιμόθεος, είναι και μια μεγάλη αρχή του ευαγγελίου: Ο θάνατος είναι το πέρασμα στη ζωή και ο πόνος το μονοπάτι προς τη δόξα.

2. Η Εμπειρία του απ. Παύλου (εδ. 9-10).

Ο Παύλος κακοπαθεί, πάσχει, υποφέρει για το ευαγγέλιο. Πρέπει να υπομείνει την οδυνηρή ταπείνωση να φοράει αλυσίδες *ώς κακούργος* (εδ. 9). Είναι χαρακτηριστικό ότι στην Καινή Διαθήκη μόνο σε δύο σημεία αναφέρεται η λ. κακούργος. Εδώ, για τον Παύλο, και στο Λκ 23:32-3, για κείνους που σταυρώθηκαν μαζί με τον Χριστό. Ο Παύλος είναι κι εδώ αλυσοδεμένος σαν κακούργος, παρ' όλο που ήταν ρωμαίος πολίτης. Αλλά αν ο Παύλος ήταν δέσμιος, ο λόγος του Θεού δεν είναι δυνατόν να δεθεί και να φιμωθεί. Αυτό είναι και το σύνθημα των Διακονιών που εργάζονται για τη διάδοση της Βίβλου (Βιβλικές Εταιρίες, Γεδεωνίτες κλπ.) Ακόμα και σήμερα υπάρχουν χώρες κλειστές στο ευαγγέλιο κάτω από απολυταρχικά καθεστώτα κομμουνιστικά ή ισλαμιστικά αλλά κι εκεί άνθρωποι του Θεού βρίσκουν τρόπους να διαδώσουν το ευαγγέλιο, είτε με τον γραπτό είτε με τον προφορικό λόγο. Ενώ, ωστόσο, υπάρχει αυτή η αντίθεση ανάμεσα στα παθήματα –από τη μια– και στην πρόοδο του ευαγγελίου –από την άλλη– μπορούμε να πούμε πως εδώ (εδ. 10) έχουμε και μια σχέση αιτίας και αποτελέσματος: οι ταλαιπωρίες και τα παθήματα έχουν στόχο και τελικό αποτέλεσμα: την πρόοδο του ευαγγελίου και τη σωτηρία ψυχών. Τόσο το κήρυγμα όσο και τα παθήματα ή οι δοκιμασίες που το συνοδεύουν, συντελούν στη σωτηρία των άλλων. Αυτό δεν σημαίνει ότι τα παθήματα του αποστόλου έχουν σωτηριακή ενέργεια στον αμαρτωλό όπως αυτά του Χριστού αλλά σημαίνει ότι το ευαγγέλιο διά του οποίου σώζονται ψυχές ΔΕΝ μπορεί να κηρυχθεί χωρίς παθήματα.

3. Η Εμπειρία του κάθε Χριστιανού (εδ. 11-13).

Η φράση με την οποία ξεκινάει το εδ. 11 (*πιστός ό λόγος*) πρέπει να είναι είτε ρητό της εποχής είτε φράση κάποιου ύμνου της αρχέγονης εκκλησίας, κι ο Παύλος τη συνηθίζει στις Ποιμαντορικές Επιστολές του (Α΄ Τιμ 1:15· 4:9· Β΄ Τιμ 2:11· Τιτ 3:8). Σημαίνει πως «αυτά που θα σας πω είναι αξιόπιστα, ακούστε τα, δείξτε εμπιστοσύνη». Και ακολουθούν 2 ζευγάρια επιγραμματικών φράσεων, που αποτελούν γενικότερα αξιώματα της χριστιανικής ζωής και εμπειρίας.

Το *πρώτο* ζευγάρι αφορά εκείνους που παραμένουν πιστοί και υπομένουν κάθε είδους δοκιμασία. Το δεύτερο εκείνους που αρνούνται τον Χριστό και απιστούν. Μαζί με το Χριστό αν *πεθάνουμε*, μαζί του και θα *ζήσουμε*. Αν *υπομένουμε*, μαζί του και θα *βασιλέψουμε* (εδ. 11^β-12^α). Σύμφωνα με τα συμφραζόμενα, θάνατος εδώ δεν είναι ο θάνατος ως προς την αμαρτία μαζί με τον Χριστό, αλλά είναι ο θάνατος ως προς τον εαυτό μας, καθώς σηκώνουμε τον σταυρό και ακολουθούμε τον Χριστό. Το πρώτο, ο Παύλος το περιγράφει στο Ρωμαίους 6:3, όπου λέει ότι «βαπτισθήκαμε στον θάνατο του Χριστού». Οι δοκιμασίες και τα παθήματα αναφέρονται ως θάνατος στο Α΄ Κορινθίους 15:31: «Αντικρύζω τον θάνατο κάθε μέρα...». Το «πεθάνουμε μαζί του» και το «υπομένουμε» είναι παράλληλες φράσεις (πρβλ. Ρωμ 8:17· Β΄ Κορ 4:17).

Το *δεύτερο* ζευγάρι –όπως είπαμε– αφορά εκείνους που αρνούνται τον Χριστό και απιστούν –κάτι που είναι μια εξαιρετικά φοβερή πιθανότητα στη χριστιανική ζωή: Αν τον αρνηθούμε, κι εκείνος θα μας αρνηθεί. Αν απιστούμε, πιστός εκείνος μένει, να αρνηθεί τον εαυτό του δεν μπορεί (12^β-13). Η πρώτη φράση «αν τον αρνηθούμε, κι εκείνος θα μας αρνηθεί» είναι η προειδοποίηση του ίδιου του Χριστού στο Ματθαίος 10:33 –την ξέρουμε. Τι συμβαίνει, όμως με τη δεύτερη φράση: «Αν απιστούμε, πιστός εκείνος μένει...»; Το ερώτημα είναι: **σε τι μένει πιστός ο Θεός;** Και η λογική απάντηση, που συμφωνεί απόλυτα με τον χαρακτήρα του είναι ότι μένει πιστός στις προειδοποιήσεις του. Σε ελεύθερη μετάφραση θα 'πρεπε να αποδώσουμε το κείμενο: «αν τον αρνηθούμε, μην περιμένουμε ότι θα μας τη χαρίσει!» Λέει χαρακτηριστικά ένας σπουδαίος λόγιος της Καινής Διαθήκης, ο William Hendriksen (1900-1982): «Πιστότητα από μέρους του Θεού σημαίνει την εκπλήρωση τόσο των υποσχέσεων του όσο και των προειδοποιήσεων του». Άρα, θα μας αρνηθεί και αυτός αν τον απαρνηθούμε. Πράγματι, εάν δεν μας απαρνιόταν (μένοντας πιστός στις σαφείς προειδοποιήσεις του), τότε θα απαρνιόταν τον ίδιο του τον εαυτό! Ο Θεός όμως, σίγουρα δεν μπορεί να αρνηθεί τον εαυτό του. Πολλοί ρωτούν: Μα, υπάρχει κάτι που δεν μπορεί να κάνει ο Θεός; Και δίνουν την απάντηση: τίποτα δεν υπάρχει. Όλα τα μπορεί. Είναι παντοδύναμος. Σωστά. Τι σημαίνει όμως το «παντοδύναμος» για τον Θεό; Σημαίνει ότι παράλληλα δεν είναι αυθαίρετος. Δεν παραβιάζει τις ηθικές αρχές που ο ίδιος έθεσε. Η παντοδυναμία του Θεού είναι η ελευθερία και η εξουσία του να κάνει οτιδήποτε αυτός επιλέγει. Επιλέγει, ωστόσο, να κάνει πάντοτε το αγαθόν επειδή αυτή είναι η τέλεια φύση του χαρακτήρα του. Μπορεί να κάνει οτιδήποτε είναι συμβατό με τον εαυτό του – *ἀρνήσασθαι ἑαυτὸν οὐ δύναται*. Είναι το ένα και μοναδικό που δεν μπορεί να κάνει. Γι' αυτό έπρεπε να πεθάνει ο Χριστός και να κάνει εξιλέωση για μας, γιατί ο Θεός δεν θα μπορούσε να συγχωρήσει τον αμαρτωλό, χωρίς να υπάρξει πληρωμή του χρέους των αμαρτιών μας. Έτσι, ο Θεός παραμένει για πάντα ο εαυτός του. Θεός αγάπης και ελέους. Γι' αυτό εμείς δεν μπορούμε να πράξουμε το αγαθόν: επειδή η φύση μας είναι αμαρτωλή, και χρειαζόμαστε τη δύναμη του Θεού.

Αν ξαναδούμε από την αρχή (1-13) το δεύτερο αυτό κεφάλαιο της Επιστολής, ο Παύλος διαμορφώνει ένα και μοναδικό μάθημα: Τόσο από τα παραδείγματα που χρησιμοποιεί (του στρατιώτη – του αθλητή – του γεωργού) όσο και από την πνευματική εμπειρία (του Κυρίου μας – του ίδιου του αποστόλου – του κάθε χριστιανού) ένα δίδαγμα προκύπτει: η ευλογία έρχεται μέσα από τον πόνο, ο καρπός μέσα από τον κόπο, η ζωή μέσα από τον θάνατο και η δόξα μέσα από τις θλίψεις. Κι αυτός είναι ένας απαραβίαστος κανόνας της χριστιανικής ζωής και διακονίας. Με άλλα λόγια: **Χωρίς κόπους δεν έχει κέρδος – χωρίς σταυρό δεν έχει στεφάνι**. Αυτή είναι η αρχή που οδήγησε τον Χριστό από την ταπεινή γέννηση και τον ντροπιαστικό θάνατο, στη δόξα της ανάστασης και στην επουράνια βασιλεία. Η ίδια αυτή αρχή έφερε τον Παύλο στο κελί της Μαμερτίνας φυλακής αλυσοδεμένο, για να μάθουμε εμείς για τη σωτηρία του Χριστού και να φτάσουμε στη δόξα. Η ίδια αρχή κάνει τον στρατιώτη του Χριστού πρόθυμο να υπομένει τις κακουχίες, τον αθλητή της χριστιανικής ζωής πρόθυμο να υπακούει στους κανόνες, και τον γεωργό του χριστιανικού έργου πρόθυμο να κοπιάζει στον αγρό.

Ας μην περιμένουμε, λοιπόν, καλοπέραση στη χριστιανική ζωή και στο έργο. Ας ετοιμαστούμε μόνο να κακοπαθήσουμε, να ταλαιπωρηθούμε, να πονέσουμε για τον Χριστό. Η μόνη μας άνεση είναι να ακουμπάμε σαν τον Ιωάννη στο στήθος του Χριστού και να τα παραχωρούμε όλα σ' αυτόν.

Στο επόμενο:

5. Δεύτερη Υποθήκη: Άλλες Τρεις Εικόνες (Β΄ Τιμ 2:14-26)
